

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного і інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ТЕОРІЯ КОМУНІКАЦІЙ У ПРОФЕСІЙНОМУ
СПІЛКУВАННІ
(вибірковий)

Реалізується в межах_освітньої програми усіх
Спеціальність усі спеціальності
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2025

Розробник Світлана ЗІНЧЕНКО, викладач кафедри адміністративного і інформаційного права

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри правосуддя та філософії	Протокол від <u>05.06.2025</u> № <u>13</u>
	Завідувач кафедри <u>Ірина АРІСТОВА</u>

Погоджено:

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Ірина Арістова (підпис) (ПІП)
Іван Кравчиш (ПІП)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Іван
(підпис)

Надія Тараміш
(ПІП)

Зареєстровано в електронній базі: дата 20.06. 2025 р.

СНАУ, 2025 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1	Назва ОК	Теорії комунікацій у професійному спілкуванні		
2	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра адміністративного і інформаційного права		
3	Статус ОК	Навчальна дисципліна вибіркового компонента		
4	Програма/спеціальність (програми), складовою яких є ОК для			
5	ОК може бути запропонований для	Для усіх спеціальностей		
6	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти		
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання: 3-й, 4-й, 5-й, 6-й семестри, 1-15 тижнів, залік		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
9	Загальний обсяг годин для денної форми навчання та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота (заняття)		
		Лекційні – 30 годин	Практичні/семінарські – 30 годин	Самостійна робота – 0 годин
10	Мова навчання	українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Зінченко Світлана Володимирівна, викладач кафедри адміністративного та інформаційного права; Години консультування – кожну середу о 15:00 год., кабінет 123 г.		
11.1	Контактна інформація	Тел. : +380953154405 Електронна пошта: zinchenkolana777@gmail.com		
12	Загальний опис освітнього компонента	Курс розкриває фундаментальні аспекти комунікації, необхідні для ефективного спілкування в професійному середовищі. Він охоплює широкий спектр тем, від теоретичних основ комунікації до практичних навичок, необхідних для успішного спілкування в різних контекстах. Курс допоможе студентам зрозуміти природу комунікації, її функції, види та форми, а також навчить ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби спілкування. Особлива увага приділяється специфіці бар'єрів у комунікації, психологічним основам ділового спілкування, міжособистісним та організаційним комунікаціям, а також міжкультурній та масовій комунікації.		

		Теми вивчення дисципліни: Тема 1. Теорія комунікацій: предмет і базові аспекти. Тема 2. Функції комунікації Тема 3. Комунікація як процес Тема 4. Природа і компоненти комунікації. Тема 5. Види комунікації Тема 6. Форми і характеристика вербальної комунікації Тема 7. Невербальна комунікація Тема 8. Специфіка бар'єрів соціальної комунікації Тема 9. Складові успішної усномовленнєвої комунікації Тема 10. Психологічні основи ділового спілкування Тема 11. Міжособистісні комунікації Тема 12. Комунікації в організаціях Тема 13. Масова комунікація Тема 14. Міжкультурна комунікація: концепція ділових культур Тема 15. Сутність і природа комунікативних девіацій Очікувані результати: Після вивчення курсу «Теорія комунікацій у професійному спілкуванні» здобувачі освіти зможуть: - ефективно спілкуватися у професійному середовищі; - розуміти та застосовувати теорії комунікації; - подолати бар'єри спілкування; - використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації; - розуміти особливості різних видів комунікації.
13	Мета освітнього компонента	Мета освітнього компонента «Теорія комунікацій у професійному спілкуванні» полягає в тому, щоб розкрити фундаментальні аспекти комунікації, необхідні для ефективного спілкування в професійному середовищі. Курс має надати студентам знання та навички, починаючи від теоретичних основ комунікації до практичних навичок, необхідних для успішного спілкування в різних контекстах.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент має зв'язок із такими курсами «Психологія», «Психологія спілкування», «Конфліктологія», «Етика», «Соціологія»,

		«Філософія», «Управління персоналом», «Діловодство»
15	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету» https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennyyakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: 1) повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); 2) повторне проходження навчального курсу; 3) попередження.
16	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4808
17	Ключові слова	Вербальна комунікація, висхідні комунікації, внутрішня оперативна комунікація, вплив, діагональні комунікації, ділове спілкування, завдання міжкультурної комунікації, імідж, інформація, інформативна функція, індивідуальна функція, комунікатор, комунікація, комунікативного контролю функція, експресивна функція, канал комунікації, кодування, комунікація, комунікаційна діяльність, комунікаційні канали, комунікативна подія, комунікативний час, маніпулятори, масова організована комунікація, мова, невербальна комунікація, некомунікабельність, низхідні комунікації, особова комунікація, об'єкт міжкультурної комунікації, письмова комунікація, предмет міжкультурної комунікації, прес-секретар, психологічний вплив, слухання, соціальні бар'єри, соціальна комунікація, спілкування, стиль міжособових комунікацій, усна комунікація

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Здатність демонструвати знання та розуміння основних теорій, концепцій та моделей комунікації, а також застосовувати їх для аналізу конкретних ситуацій професійного спілкування.	Оцінюється через поточне оцінювання, опитування, виступи на практичних заняттях, активну участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповідь, обговорення, робота в групах, дискусія, підготовка мультимедійних презентацій
ДРН 2. Здатність ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації в різних формах та видах професійного спілкування, враховуючи контекст та аудиторію.	Оцінюється через поточне оцінювання, опитування та виступи на практичних заняттях, активну участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповідь, обговорення, робота в групах, дискусія, підготовка мультимедійних презентацій
ДРН 3. Здатність ідентифікувати, аналізувати та долати бар'єри, що виникають у процесі професійної комунікації, а також розробляти стратегії для ефективного вирішення комунікативних проблем.	Оцінюється через поточне оцінювання, опитування та виступи на практичних заняттях, активну участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповідь, обговорення, робота в групах, дискусія, підготовка мультимедійних презентацій
ДРН 4. Здатність аргументовано та чітко висловлювати власну позицію, брати участь у дискусіях та презентувати інформацію усно в професійному контексті.	Оцінюється через дискусію з елементами усної презентації власної позиції

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	Ст.	Заоч.	
Модуль 1: Основи теорії та процесу комунікації Тема 1. Теорія комунікацій: предмет і базові аспекти.	2		2				6		1-17
Тема 2. Функції комунікації	2		2				6		1-17
Тема 3. Комунікація як процес	2		2				6		1-17
Тема 4. Природа і компоненти комунікації.	2		2				6		1-17
Тема 5. Види комунікації	2		2				6		1-17
Тема 6. Форми і характеристика вербальної комунікації	2		2				6		
Тема 7. Невербальна комунікація	2		2				6		
Тема 8. Специфіка бар'єрів соціальної комунікації	2		2				6		
Тема 9. Складові успішної усномовленнєвої комунікації	2		2				6		
Модуль 2. Комунікація в різних контекстах									1-17
Тема 10. Психологічні	2		2				6		

основи ділового спілкування									
Тема 11. Міжособистісні комунікації	2		2				6		1-17
Тема 12. Комунікації в організаціях	2		2				6		1-17
Тема 13. Масова комунікація	2		2				6		1-17
Тема 14. Міжкультурна комунікація: концепція ділових культур	2		2				6		1-17
Тема 15. Сутність і природа комунікативних девіацій	2		2				6		1-17
Всього	30		30				90		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Здатність демонструвати знання та розуміння основних теорій, концепцій та моделей комунікації, а також застосовувати їх для аналізу конкретних ситуацій професійного спілкування.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка вікторин, брейн-рингів та заняття з елементами тренінгу	20	Усне опитування, та виступи на практичних заняттях, активна участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповіді усні, обговорення, робота в групах, дискусії, підготовка мультимедійних презентацій, участь у тренінгових заняттях	30
ДРН 2. Здатність ефективно використовувати	- проведення лекційних занять з мультимедійними	20	Усне опитування, та виступи на практичних заняттях,	30

вербальні та невербальні засоби комунікації в різних формах та видах професійного спілкування, враховуючи контекст та аудиторію.	презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка вікторин, брейн-рингів та заняття з елементами тренінгу		активна участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповіді усні, обговорення, робота в групах, дискусії, підготовка мультимедійних презентацій, участь у тренінгових заняттях	
ДРН 3. Здатність ідентифікувати, аналізувати та долати бар'єри, що виникають у процесі професійної комунікації, а також розробляти стратегії для ефективного вирішення комунікативних проблем.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка вікторин, брейн-рингів та заняття з елементами тренінгу	20	Усне опитування, та виступи на практичних заняттях, активна участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповіді усні, обговорення, робота в групах, дискусії, підготовка мультимедійних презентацій, участь у тренінгових заняттях	20
ДРН 4. Здатність аргументовано та чітко висловлювати власну позицію, брати участь у дискусіях та презентувати інформацію усно в професійному контексті.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка вікторин, брейн-рингів та заняття з елементами тренінгу	20	Усне опитування, та виступи на практичних заняттях, активна участь у тренінгових заняттях, виконання експрес-тестів та тестів модульного контролю, доповіді усні, обговорення, робота в групах, дискусії, підготовка мультимедійних презентацій, участь у тренінгових заняттях	20

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Модуль 1 – тест множинного вибору	50 балів/50%	За затвердженим графіком
2.	Модуль 2 – тест множинного вибору	50 балів/50%	За затвердженим графіком

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1 – тест множинного вибору	0-20 балів	20-37 балів	37-44 балів	45-50 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % – 74 % правильних відповідей	75 % – 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Модуль 2 – тест множинного вибору	0-20 балів	20-37 балів	37-44 балів	45-50 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % – 74 % правильних відповідей	75 % – 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей

5.1.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення тем 1-3,4-5,6	4 тиждень, 6 тиждень, 11 тиждень, 15 тиждень
2	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Самооцінювання	1-3, 15 тиждень
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	Протягом всього семестру
5	Взаємооцінювання	5, 9, 10 тижні
6	Зворотний зв'язок на мультимедійні презентації	6,12,15 тижні

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

1. Абрамович С., Чікарьова М. Мовленнєва комунікація: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураги, 2019. 460 с.
2. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: навчальний посібник для ВНЗ. Київ: Видавничий центр «Академія», 2021. 240 с.
3. Волощенко М.О., Азаркіна О.В. Психологія професійного спілкування: навчальний посібник. Видавництво «Гельветика», 2021. 280 с.
4. Головаха Є. І., Паніна Н. В. Психологія людського взаєморозуміння. Київ: Ін-т соціології НАН України, 2014. 223 с.
5. Джеджера К. В. Дефініції «Ділове спілкування», «Професійне спілкування», «Професійне ділове спілкування» у термінологічному тезаурусі стосовно комунікативної підготовки студентів. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. 2017. Вип. 17. С. 197-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2017_17_54.
6. Джонсон, Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування: пер. з англ. К.: «КМ Академія» 2003, 288с.
7. Радомський І. П. Професійне спілкування в юридичній діяльності. Вісник Національного технічного університету України —Київський політехнічний інститут. Філософія. Психологія. Педагогіка: Зб. наук.праць. Київ: ІВЦ – Політехніка., 2006. №2 (17). С. 30-134. URL: http://novyn.kpi.ua/2006-2/07_Radonskii.pdf (дата звернення 23.01.2020)
8. Шапар В.Б. Вміння пілкуватись і керувати людьми. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2010. 415 с.
9. Улунова Г. Є. Психологія розвитку культури професійного спілкування державних службовців у системі безперервної освіти: автореф. ... докт. психол. наук. Київ, 2020. 48 с.

10. Ковальчук М. С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: навчальний посібник для студентів закладів освіти. К. : Ельга, Ніка-Центр, 2017. 320 с.
11. Кравчук Н.П. Психологія конфлікту: навчальний посібник. Умань: Візаві, 2019. 191 с.
12. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навчальний посібник для ВНЗ. Суми: Університетська книга, 2019. 222 с.
13. Куньч З, Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Навчальний посібник для ВНЗ: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 496 с.
14. Кушнір Р. Мистецтво відповідального спілкування: навчальний посібник. Дрогобич: Коло, 2021. 240 с.
15. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Підручник у 2 кн. Кн.1., К. : Либідь., 2014. 576 с.
16. Філоненко М.М. Психологія спілкування. К. : Центр учбової літератури, 2008. 224 с.
17. Щекін Г. Візуальна діагностика: пізнання людей по їх зовнішньому вигляду та поведінці. К. : МАУП, 2020. 672 с.

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	р		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	р		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	р		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	р		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	р		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	р		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	р		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	р		
Література є актуальною	р		

Рецензенти:

Викладач кафедри _____

Викладач кафедри _____

Тришук Олександр
Іван Кравченко